

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Nord-Norsk Småkraft AS
Eliasbakken 7
8205 FAUSKE

Vår dato: **18 APR 2012**
Vår ref.: 200800904 – 28 ki/asva
Arkiv: 312
Deres dato: 27.4.2010
Deres ref.: Jostein Fagerheim

Saksbehandler:
Asgeir Vagnildhaug
Tlf: 22 95 99 37

Nord-Norsk Småkraft AS – Søknad om tillatelse til bygging av Gjerdalsvatnet kratverk i Gjerdalselva, Sørfold kommune, Nordland – oversendelse av NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004 avslått konsesjonssøknaden av 27.4.2010 fra Nord-Norsk Småkraft AS om å bygge og drive Gjerdalsvatnet kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftkabler.

NVE har i vedtaket lagt avgjørende vekt på at fraføring av vann i fossen ned mot Gjerdalsvatnet har negativ virkning for landskapet og opplevelsen av dette ved utøvelse av friluftsliv. Etter vår vurdering er det ikke mulig å redusere de negative effektene tilstrekkelig ved avbøtende tiltak.

Bakgrunn

Nord-Norsk Småkraft AS søkte den 27.4.2010 etter vannressursloven, jf. § 8, og energiloven om tillatelse til å bygge og drive Gjerdalsvatnet kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer. Det er planlagt et kraftverk i Gjerdalen, som utnytter et fall på 76 meter i Gjerdalselva like oppstrøms Gjerdalsvatnet. Kraftverket vil få en installert effekt på 3,0 MW og vil produsere 9,3 GWh ved normalt tilsig. Det er forutsatt en slukeevne på maksimalt 4,9 m³/s i kraftverket og slipp av minstevannføring på 480 l/s i perioden 1.5-30.9 og 240 l/s resten av året. Nedbørfeltet til inntaket er på 39,6 km², og middelvannføringen er 2,46 m³/s.

Det skal bygges en betongdam like nedstrøms eksisterende terskler på kote 288. Betongdammen blir ca. 4 meter høy, og vil få en lengde på ca. 40 meter. Vannveien er i konsesjonssøknaden planlagt som nedgravd/tildekket rør og vil få en lengde på ca. 600 meter. Rørgaten vil gå mellom Gjerdalsveien og Gjerdalselva ned mot kraftstasjonen ved Gjerdalsvatnet. Adkomstvei til kraftstasjonen vil bli ca. 600 meter, og denne vil bli permanent.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVEs behandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt til offentlig ettersyn. NVE sendte konsesjonssøknaden på høring den 29.6.2010 sammen med 3 andre småkraftverk i Sørfold kommune, bl.a. Raukforsen kraftverk – ca. 3,5 km nedstrøms omsøkte tiltak. NVE var på befaring i området den 11.10.2010, da sammen med bl.a. flere av de som har uttalt seg til saken, søker og grunneier.

I etterkant av befaring ba NVE søker om å legge fram opplysninger om endret rørtrasé for vannvei og teknisk løsning på tunnel i prosjektet. NVE mottok tilleggsopplysningene den 15.12.2010.

Innkomne høringsuttalelser

Sørfold kommune v/kommunestyret går inn for at det gis konsesjon til Gjerdalsvatnet kraftverk. De har merknader om at en utbygging skal utføres slik at synlige "arr" i naturen begrenses maksimalt, og at alle miljøhensyn tas. I tillegg mener de at det må gjennomføres nødvendige kultiveringstiltak i vassdraget for bevaring av anadrome arter i fremtiden.

I saksutredningen fra kommunens administrasjon står det at en ev. utbygging av Gjerdalsvatnet kraftverk vil påvirke området negativt med hensyn på naturverdier og opplevelsen av å være i et attraktivt naturområde. Kommunens administrasjon anbefaler at det ikke gis konsesjon til Gjerdalsvatnet kraftverk i sitt framlegg til kommunestyret.

I saksutredningen for Sørfold kommunes høringsuttalelse vedr. Raukforsen kraftverk, går det fram at Raukforsen kraftverk foretrekkes framfor Gjerdalsvatnet, da naturinngrepene og virkningene på landskapet kan synes å være relativt mye mindre.

Fylkesmannen i Nordland har fremmet innsigelse til konsesjonssøknaden for Gjerdalsvatnet kraftverk. Innsigelsen er begrunnet med Gjerdalens og Gjerdalsvatnets betydning som regionalt friluftsområde.

Fylkesmannen viser til at området gjennom kommunens kartlegging av friluftsområder er registrert som svært viktig, og vurderer at det ansees å være av regional verdi. Fylkesmannen mener at etablering av et kraftverk vil være negativt for landskapet, som betydelig vil forringe opplevelsesverdien i øvre del av Gjerdalen. Fylkesmannen mener at tiltaket ikke ivaretar hensynet til nasjonale mål for sikring av områder av verdi for friluftslivet, og mener at inngrep i form av vei og kraftutbygging vil medføre at vilkårene for friluftslivet ved Gjerdalsvatnet blir vesentlig dårligere.

Fylkesmannen mener konfliktnivået for biologiske verdier er noe lavere, men viser til at det er et elvedeltaområde mellom utløpene av Stillelva (Gjerdalselva) og elva fra Jårbbajavrre. De skriver at naturtypen har flommark – og kantvegetasjon som påvirkes av begge elvenes vannføring. Lokaliteten er ansett å være regionalt viktig (verdi B).

Nordland fylkeskommune anbefaler at det ikke gis konsesjon til Gjerdalsvatnet kraftverk.

Fylkeskommunen vektlegger at området er verdsatt til svært viktig som friluftsområde, og at arbeidet med kartleggingen er lokalt forankret. De skriver at verdien kommer til uttrykk både gjennom høy brukerfrekvens og store opplevelsesverdier. Tiltaket vil føre til at fossen ned mot Gjerdalsvatnet får redusert vannføring, noe som vil være svært synlig ved ferdsel på Gjerdalsvatnet. I tillegg vil den sprengte og nedgravde rørgaten ved Gjerdalsvatnet kraftverk skape unødig store sår i et mye brukt landskap.

Forum for natur og friluftsliv uttaler at Gjerdalen er et av de mest brukte friluftsområder i kommunen sommer som vinter. De skriver at terrenget er lett tilgjengelig og tilrettelagt slik at det er mye brukt av de grupper i befolkningen som har en høyere terskel for å delta i friluftslivet, bl.a., mennesker med

nedsatt funksjonsevne, småbarnsfamilier og eldre. De viser til ulike tilrettelegginger i Gjerdalen, og ved Gjerdalsvatnet er det en NJFF hytte med båt og en rullestolbrygge. FNF-Nordland viser også til at området er verdsatt til svært viktig som friluftsområde. De mener at fossen mellom Stilla og Gjerdalsvatnet er et viktig landskapselement for naturopplevelsen og rammen omkring friluftslivet.

Fauske og Sørfold Jff skriver at det er stor friluftaktivitet året rundt i Gjerdalen, og at området benyttes ofte av folk som ikke kan ta de hardeste turene. De viser til at foreningen har hytte og naust ved Gjerdalsvatnet, og at hytta er tilpasset for rullestolbrukere. De viser også til andre hytter og tilrettelegginger for utøvelse av friluftsliv i dalføret. De skriver at området også benyttes mye av både jegere og fiskere. De mener at fossen fra Stilla og ned til Gjerdalsvatnet har stor betydning for naturopplevelsen av området, og tilbakeviser konsesjonssøknaden som beskriver at de foreslåtte inngrepene har liten negativ konsekvens for brukere av Gjerdalen. De mener at konsekvensene av inngrepene vil bli betydelig negative for friluftinteressene, og mener det ikke bør gis konsesjon til Gjerdalsvatnet kraftverk.

NVEs vurdering

NVE har gjennomført en parallell konsesjonsbehandling av Raukforsen og Gjerdalsvatnet kraftverk i Gjerdalen på grunn av den korte avstanden mellom kraftverkene, og at de er planlagt i samme vassdrag. NVE har i dag gitt konsesjon for en utbygging av Raukforsen kraftverk, og mener at fordelene ved en utbygging er større enn ulempene. NVE mener at de negative virkningene for friluftsliv og landskap er vesentlig mindre for dette kraftverket enn for Gjerdalsvatnet kraftverk. For Raukforsen kraftverk er det er bl.a. satt vilkår om tunnel som vannvei for å redusere terrenginngrep i tiltaket. Opprinnelig var det omsøkt nedgravd rør, som ville medført betydelig sprenging i fjell.

I vurderingen av Gjerdalsvatnet kraftverk legger NVE i hovedsak vekt på at fraføring av vann i fossen ned mot Gjerdalsvatnet har negativ virkning for landskapet og opplevelsen av dette. Fossen er etter NVEs vurdering et viktig landskapselement, og området rundt Gjerdalsvatnet er mye brukt i friluftssammenheng. I friluftssammenheng er Gjerdalen verdsatt som svært viktig i Sørfold kommunes kartlegging av friluftsområder, og NVE vurderer spesielt Gjerdalsvatnet som betydningsfullt. Det er tilrettelagt for bruk av området, og vatnet benyttes til ferdsel med båt.

I konsesjonssøknaden er temaet landskap gitt middels til stor verdi. Herunder er i hovedsak fossens opplevelsesverdi for landskapet sett fra Gjerdalsvatnet og topper rundt lagt til grunn for denne verdivurderingen. NVE slutter seg til vurderingen i konsesjonssøknaden.

Ifølge OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk* vil det for friluftslivsområder av stor verdi bli lagt vekt på å unngå tiltak som reduserer verdien for friluftslivet. I sammenheng med utøvelse av friluftsliv på og rundt Gjerdalsvatnet mener NVE at redusert vannføring i fossen alene gir betydelige ulemper for landskapet og friluftslivet, og at dette ikke oppveies av en drøyt 9 GWh/år i fornybar energiproduksjon. NVE har vurdert utbyggingsløsninger som reduserer terrenginngrep og synligheten av tiltaket, men har gjennom konsesjonsbehandlingen kommet fram til at ulempene ved en utbygging ikke kan avbøtes tilstrekkelig.

NVE konstaterer at noe av den naturlige vannføringsdynamikken i vassdraget er ivaretatt med omsøkt slukeevne. Som omsøkt vil det i et middels år være 34 dager i året med flomoverløp. Dette skjer imidlertid primært på våren/forsommeren, og på denne tiden av året er ikke området benyttet i særlig grad til friluftsmål da Gjerdalsveien ikke er åpen for biltrafikk før 15.juli.

Konklusjon

NVE mener at kravet i vannressursloven § 25 om at fordelene ved tiltaket skal overstige skader og ulemper for allmenne og private interesser ikke er oppfylt. Vi avslår på dette grunnlag søknad om tillatelse til bygging av Gjerdalselva kraftverk.

Oppfølging av innsigelse

Fylkesmannen i Nordland skrev i E-post av 23.11.2010 at det ikke var ønske om et møte for å følge opp innsigelsen ved redegjørelse og diskusjon. På grunn av at konsesjonssøknaden avslås i dette vedtaket tas NVE innsigelsen fra Fylkesmannen i Nordland til følge.

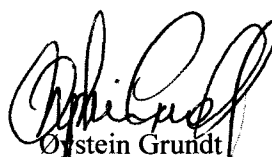
Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Kopi:

Sørfold kommune, Rådhuset, 8226 STRAUMEN
Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 BODØ
Nordland fylkeskommune, Fylkeshuset, 8048 BODØ
Reindriftsforvaltningen i Nordland, Sjøgt. 78, 8200 FAUSKE
Sametinget, 9730 KARASJOK
Forum for natur og friluftsliv i Nordland, Storgt. 39, 8200 FAUSKE
Fauske og Sørfold JFF, Postboks 34, 8232 STRAUMEN
Statens vegvesen, Region Nord, Postboks 1403, 8002 BODØ
Stajggo-Habmer reinbeitedistrikt, v/Per Isak Labba, 8270 DRAG